

fenyegetése erre a viszonyra rávilágít: az „élet-halál harc“ ugyanis nyilván azt jelenti, amivel a szociálista vezérek fenyegetőznek. A szerposztás a „szövetségesek“ közt egyelőre kissé egyoldalú: az ellenzék a fölbiztató, az uszító szerepében mutatkozik, hogy aztán a háttérből nézze végig, mi lesz a föluszítottakkal.

Ránk a fenyegetésnek nincs drámai hatása. Egyszerűen nem hisszük el, hogy a szociálisták az ilyen átlátszó balekfogáshoz kaphatók legyenek.

Az álmilliomosok.

(Saját tudósítónktól.) A budapesti rendőrség egyik cellájában kibékült két testvér, akik tíz év óta haragban voltak egymással: *Pallós Ignác* és *Pallós Ármin*. A két testvér közös nevéhez fűződik Magyarország két milliós vicinális vasuti botránya; az Ármin csődje néhány esztendővel ezelőtt hárommilliós volt; az Ignác csődje, — amelyet most a rendőrség fogságában kért önmaga ellen — hat-nyolc milliós. Ármin és Ignác azelőtt társak voltak; amióta az utóbbi különvált, haragban éltek; nem békültek ki akkor sem, a mikor Ármin a három-millióval csődbe ment; de ma, hogy az ifjabbik 6—8 millióval duplázott rá az idősebbikre, emez mélyen megrendülve, elment öcséséhez kibékülni és lelkére kötötte, valljon be mindent, ez hozza meg a megkönnyebbülést.

Nem mi állítjuk így egymás mellé a két Pallóst, hanem a tudósítás, amely a testvérek megható kibékülését világgá hiesztelte. Ők ketten a bukásukkal nemcsak önmaguknak és hitelezőiknek, hanem általánosságban a hitelnek is ártottak, — de emellett egyéniségben annyira eltérők egymástól, hogy igazán zavarba ejtheti az ő példájuk az ilyen alkalmakkor mindig filozofáló morálprédiká-

torokat. Ármin a bukása előtt az igazi nagystilű fezőr magyar mintaképe volt, automobilból fröcscentette a sarat a világ szemébe, a nők barátjaként szerepelt, könnyen bánt a könnyen jött ezresekkel és sokszor egy-egy átmulatott éjszaka után lefekvés nélkül látott hozzá az újabb ezresek megszerzéséhez. Vele szemben Ignác a szolid polgári gazdagság kevésbé csillogó külsőségeivel szerepelt, éjjel-nappal fáradhatatlanul dolgozott és tragédiájának legmeghatóbb részletei azok, a melyek mint igazán mintaszerű férjet és családapát mutatják be. Ilyen élesen ellentétes egyéniség mellett mégis mindkét testvért bukásba sodorták a vicinálisok — ezen méltán megdöbbenhetnek a morálfilozófusok és a megdöbbenést még növelheti az, hogy a csöndes, szolid milliommósként szereplő *Pallós Ignác*ot a legalább háromszor akkora passzíván kívül még sokkal súlyosabb természetű bünlajstrom is terheli, mint annak idején a kevésbé szolid *Pallós Ármin*t.

Azonban ezeknek a „tragikus bukások“nak nem is a morálfilozófia, hanem a közgazdasági morál adja meg a helyes megítélés nyitját. Az a végzetes magyar közgazdasági morál, hogy itt ugyszólván csak annak van hitele, itt csak annak számára állnak nyitva a bankok pénzszekrényei, aki a milliomos benyomását tudja kelteni. Hogy csakugyan az-e, annak már senki sem néz utána alaposan. Az egyszerű, a becsületes keresetéből élő polgár, a szolid iparos, kereskedő nálunk nehezen kap hitelt. Ujabban egyáltalában abba az irányba kanyarodik a mi közgazdasági morálunk, hogy a szövetkezeteket, kis- és középbankokat, amelyek a kis- és középpolgári osztály szolid hiteligenyeit kielégítették, kiirtják, magukba nyelik a nagybankok. És ha nem is direkt így van, de majdnem így. Mert a kisebbekről jobban kellene gondoskodni. Mert — tapasztaljuk rendszeren — a „nagyvállalkozók“ rendezik aztán az

ugynevezett „tragikus“ bukásokat. Ha iparosokat és kereskedőket, akiktől alaptalan kifogásokkal megvonják szükséges kis hitelüket, a bukásba kergetnek: akkor sohasem mondják, hogy a bukás „tragikus“. Csak a *Pallós-féle álmilliomosok bukása* a „tragikus“, — ez a közgazdasági morál és ez termeli oly sűrűn az álmilliomosokat.

Az ujszegedi polgárság mozgalma.

— Százötven tagu küldöttség a polgármesternél. — Víz és élelmiszer-piacot kérnek. — Ujszeged jövője. —

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délelőtt százötven tagu küldöttség kereste föl *Lázár György* dr. polgármestert Ujszeged fejlesztése érdekében. A küldöttség, amelynek élén *Lantos Béla* dr. népiskolai igazgató, törvényhatósági bizottsági tag állott, azt az ötezer, Ujszegeden lakó adófizető polgárt képviselte, akik Szegednek ebben az életrevaló, nagyszerű kibontakozás előtt álló kerti városrészében ugyszólván teljes elszigeteltségben éltek a kulturának még attól a legelemibb kelteitől is, hogy megfelelő mennyiségű és élvezhető ivóvíz álljon a rendelkezésükre. Pedig Ujszeged szemmel láthatóan fokozatos fejlődésnek már azon az utján van, hogy nemcsak eféle kezdetleges szükségletek kielégítésére tarthat igényt, hanem egyebekre, olyanokra is, amelyekkel alkalmazkodni szeretne a jobbparti Szeged minden vonalon tapasztalható haladásához. Ez tűnik ki a százötven tagu küldöttségnek impozáns föllépéséből, amelynek kvázi olyan jellege volt, hogy Ujszeged sem maradhat tovább a régi elhanyagolt állapotában, vegyék már észre egyszer és tegyenek is valamit érte.

A mozgalom eredetileg az Ujszegedi Népkörből indult ki az egész ujszegedi lakosság támogatásával. A küldöttségben, amely a polgármesternél tisztelgett, igen sok városatyja is részt vett, többek között *Turcsányi Imre* dr., *Striegl F. József*, *Hoffer Jenő*, *Vékes Bertalan*, *Nemcskay István*,

hallgatta a körülötte zugó emberek fecsegését, akik mindannyian őt akarták mulattatni. Ahogy *Julára* gondolt, még ezért sem haragudott.

Julá, Julá . . .

A tisztaság, fehérség, szelidség, jóság. Gyerekes gondolatokkal bibelődött és óriási kedve lett volna megpróbálni, hogy el tudná-e dörögni:

— Svadrrrrony jobbra nézz!

Aztán tősztoztak; a pezsgő patokokban ömölt. Kelemen elkéseredetten üritette ki egymás után a poharakat. Vadul, szilajon ivott, a szemei forogtak, mint a ragadozóé, mikor zsákmányt keres. Az asztal fölött harsogó kacajban tört ki a féktelen jókedv. Mámoros hangulat szikrázott a teremben és dévaj pajkosság izzította a szemek tűzét.

— Julá, Julá, mindig a Julá. Aztán az otthoniak. Mi ez? Miliesz ebből?

Ki az a Julá? Miért jön kísérteni? Egyszer már elváltak. Simán, szeliden. Csók a fehér homlokon, a piros szájon. Cirógatta, csókolta lágy, selyem haját. Egyszer már elváltak. Mit akar a Julá? Mi lesz ebből? Mi lesz?

Kelemen tétován nézett maga elé. Tekintete ide-oda révedezett. Aztán egy helyre nézett sokáig.

— Ott is a Julá!

És nem tűnik el. Mindig közelebb-közelebb jön. Behunyja a szemét. Nem látja. Fölnyitja. Ott van mellette. Hallja a selyem suhogását, érzi a fűszeres illatot.

Főlharsog valami benne:

— Hisz ez a Julá. Az én kis, szerelmes kis Julám! . . . Hogy megasszonyosodott. Meggömbölyödött. A Julá! Az én Julám!

Majdnem szétpattant a feje. Főlakart kelni, de egész elgyöngült. Mozdulni sem

tudott a széken. És csak tágranyitott szemmel nézett az asszonyra. Julá észre se vette.

Két huszártiszt volt vele.

— Hogy illegeti magát. Azoknak. Mikor én itt vagyok . . . nyilallott benne belül. Azoknak. Mikor én, én itt vagyok! . . .

Tüzes forróság és jeges hideg szaladozott keresztül rajta.

Az egyik tiszt nézte Kelemen. Ő rá se hederített. Az egyszerre megszólalt. Nyafkán, kellemetlenül.

Mit fiksziroz? Mi?

Kelemen meg se hallotta. Lázás szemekkel nézte az asszonyt, aki hirtelen felé fordult. Egy pillanatig gondolkozott, aztán fölvillant a szeme. Megismerte.

Az író megbökdösték a szomszédai. A huszártiszt megint megszólalt.

— Mit fiksziroz? Bágázs!

Kelemen gépiesen fölkel a székről. Az asszonyt nézte még mindig. Aztán rápillantott a tisztre. Meghökölt. Lángbaborult az arca, majd nyugodtan, kimérten feléje tartott és arcul akarta ütni. A másik azonban fölugrott, gyorsan megragadta Kelemen karját.

— De kamechád! . . .

Az asszony csak nézte. Kelemen egy szót sem szólt. Megint az asszonyra függesztette tekintetét és megbabonázva, lángolva nézte Julá hófehér arcát. Előbb gyöngén elpirult és aztán égő arccal sütötte le szemét.

A nyafka előszedte a névjegyét. Kelemen is átnyújtotta az övét, aztán megfordult, összelitotta a bokáját és visszament az asztalához, ahol ijedt, kizőzanodott arcok fogadták.

Kelemen mérhetetlen undor fogta el.

— A Julá miatt? Ugy-e a Julá miatt? — suttogták feléje.

— Igen, igen a Julá miatt, — mondotta.

Nem is törődött, hogy micsoda szavak lökődnek ki a száján.

Az asztalnál általános volt az elszörnyűködés.

— Borzasztó! Borzasztó! Házas ember! Nahát! . . . De azért szeretjük.

Valamit Kelemen is meghallott a suttogásból. Keserűen mosolygott és arra gondolt, hogy párbajoznia kell.

— Miért? Miért?

A Julá miatt?

— Ki az a Julá?

— Aranyos, drága, kis babucim. Párbaj. A Julá. Törődöm is vele. Párbaj. Kész.

— Szegény Verácskám, kicsi feleségem, Julám, Julácskám, kicsi, kis leányom!

— Ez a Julá? Ki ez? Senki.

Összerezzen. A szájaíze milyen rossz lett egyszerre.

— Párbaj? Minek? Kinek? Kiért?

Viaskodott a gondolataival. Ezért az asszonyért, ezért a senkiért agyonszurassa, agyonlövesse magát? Mikor két drága kincset hagyott otthon. Örültség. Kész örültség.

Végigsimított a homlokán. Bocsánatot kérjen? Nem. Az nem lehet. Ő most itt az írókat képviseli. Huszár. Kemény, bátor legény. Hát bátor lesz.

— Szegény kincsecskéim! . . .

De miért is volt olyan kihívó. Nem. Nem lehetett másképen. Ezt maga az Uristen rendelte.

— Szegény, drága kincsecskéim! . . .

Hisz ő nem gyáva. Galádság volna ezt állítani. De miért párbajozzék? A Julá miatt?

— Fúj!